

Gemeente Nieuwegein
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 1
3430 AA Nieuwegein

Bladnummer: 1/13
Contactpersoon: K. Stringa
Afdeling: Strategie
Telefoon: 030 702 2494
E-mail: k.stringa@wil-lekstroom.nl

Nieuwegein, 3 april 2020

Ons kenmerk: DIR/124234/2020
Uw kenmerk:
Betreft: Kaderbrief Werk en Inkomen Lekstroom 2021

Geachte raad,

Hierbij ontvangt u onze kaderbrief voor het jaar 2021. Deze kaderbrief bevat onze (beleids)voornemens voor dat jaar. In bijlage 1 bij deze Kaderbrief treft u de financiële doorvertaling van deze voornemens op hoofdlijnen aan, als ook de concept begroting 2021. De raden van alle deelnemende gemeenten en de cliëntenraad WIL hebben gebruik gemaakt van de, conform de gemeenschappelijke regeling, mogelijkheid een zienswijze op onze concept kaderbrief in te dienen. De zienswijzen die wij mochten ontvangen passen bij de strekking van de kaderbrief en de fase waarin WIL zich bevindt. U toont begrip voor de beperking dat een aantal ontwikkelingen nog onvoldoende uitgekristalliseerd zijn om nu al tot in detail te verwerken in beleid en begroting. Wij maken graag gebruik van uw aanbod hierover de komende tijd met elkaar in gesprek te blijven.

De ingediende zienswijzen geven geen aanleiding voor aanpassing van de concept kaderbrief, zodat het algemeen bestuur op 26 maart jl. deze ongewijzigd als definitieve kaderbrief heeft vastgesteld. Uw zienswijze en die van de andere 3 gemeenten en de cliëntenraad WIL, treft u aan als bijlage bij deze kaderbrief 2021. Zoals gebruikelijk nemen wij in de concept begroting 2021 een tabel op met de ingediende zienswijzen, waarbij wij reageren op de ingediende zienswijzen en aangeven of en op welke wijze de gemaakte opmerkingen worden verwerkt in de concept begroting 2021.

Gelet op de inhoud van de zienswijze van Lopik heeft het algemeen bestuur van WIL gemeend hierop vooruitlopend nu al richting Lopik inhoudelijk te willen reageren. In bijlage 2 bij deze definitieve Kaderbrief treft u deze reactie aan.

De kaderbrief is de basis voor de uitwerking van de begroting 2021. U ontvangt die medio april 2020. Het begrotingsdocument bevat ook het beleidsplan 2021. Ook op dat document kunt u een zienswijze indienen.

Vorig jaar hebben wij als opmaat voor de begroting 2020 een beleidsarme kaderbrief opgesteld. Aanleiding daarvoor was de herijking van de opdracht van WIL, inclusief de financiering, de governance en het beleid/uitvoering(smandaat). Die onderwerpen vallen samen in WIL 3.0. Daaraan wordt samen met u en de andere deelnemende gemeenten gewerkt. In 2020 wordt hieraan vorm gegeven met de

uitvoering van de Innovatieagenda 2019-2020 WIL - Gemeenten. Die agenda is niet alleen een bundeling van (lokale) experimenten. Het is ook een opmaat voor de transformatie die de taakverdeling tussen WIL en gemeenten aangaat. Afhankelijk van de resultaten leidt dat tot een nieuwe opdracht voor WIL voor de jaren 2021 en daarna. Datzelfde geldt voor het meerjarenbeleidsplan. Op dit moment werken wij nog met het meerjarenbeleidsplan 2014-2018 als basis. In de loop van het bestaan van WIL zijn in de praktische uitvoering daarvan, zeker ook met de Innovatieagenda 2019-2020, al wel accenten verlegd en wijzigingen doorgevoerd. Een nieuw beleidsplan hebben wij echter niet opgesteld. Wij hebben vorig jaar besloten om het meerjarenbeleidsplan uit te stellen tot na het moment dat duidelijk is hoe WIL 3.0 er uit gaan zien. Bij de kaderbrief 2020 hebben wij dat toegelicht. Onze inschatting is dat de gewenste helderheid ten aanzien van de nieuwe meerjarenopdracht WIL er pas eind 2020, begin 2021 zal zijn; op zijn vroegst na de evaluatie van de Innovatieagenda 2019-2020.

Tot het zo ver is volgen we de lijn van de uitgebrachte kaderbrieven en de oorsprong die in het meerjarenbeleidsplan 2014-2018 ligt. Het spreekt voor zich dat we rekening houden met de aanpassingen en ontwikkelingen die daaruit voortkwamen in de afgelopen jaren. Een aantal daarvan ligt vast in dienstverleningsovereenkomsten. Voor deze kaderbrief 2021 geldt voor wat betreft WIL 3.0 dezelfde situatie als vorig jaar, met dien verstande dat de verschillende lokale jaarplannen nog voor een aanscherping qua beleid en uitvoering kunnen zorgen. Uiteraard zoomen we in deze kaderbrief kort hierop in. Daarnaast beschrijven we in deze kaderbrief de overige beleidsmatige ontwikkelingen en accenten die voor 2021 van belang zijn. De voorliggende kaderbrief is daarmee op de doorontwikkeling van het domein Werk in relatie tot WIL 3.0 na beleidsrijk.

Al met al betekent dit dat we niet stil gaan zitten. We blijven gericht vooruitgaan en onze ontwikkeling stimuleren. Samen met u geven we vorm en inhoud aan onze participatie in het sociale domein. Een domein dat voortdurend transformeert en aan grootschalige veranderingen onderhevig is. Dat vraagt om alertheid en dan is stil zitten geen optie.

Leeswijzer

In deze kaderbrief komen onderwerpen aan bod, die wij belichten vanuit de kennis van nu. Achtereenvolgens zijn dat:

De bedoeling van WIL

Wat is voor 2021 van belang?

1. Innovatieagenda 2019-2020 WIL en gemeenten
2. Participatiebudget
3. Aanpassing Participatiewet in relatie tot Breed Offensief Utrechtse Werktafel
4. Werkloosheid en bijstandsafhankelijkheid
5. BUIG-budget
6. Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (Bbz)
7. Wet Inburgering 2021
8. Schuldenproblematiek en armoede
9. Invoering Wet vereenvoudiging beslagvrije voet
10. Verklaring op de rechtmatigheid
11. Reservevorming
12. Gevolgen uittreden gemeente Vijfheerenlanden
13. Decentralisatie Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

In bijlage 1 treft u tot slot zoals gezegd een financiële doorvertaling op hoofdlijnen aan van deze ontwikkelingen en onze voornemens in deze, als ook de conceptbegroting 2021 overall op hoofdlijnen met enkele nuanceringspunten.

De bedoeling van WIL

WIL bestaat nu ruim 6 jaar en in het jaar van de kaderbrief wordt WIL 8. Sinds de start in 2013 is er steeds minder sprake van een organisatie die sec op de uitvoering van wetten is gericht. In de afgelopen jaren is WIL gegroeid naar een eigentijdse en flexibele uitvoeringsorganisatie. Binnen de lokale en regionale 3D-omgeving brengen wij kennis en expertise in en werken wij samen met u en de

vele partners in het sociale domein. Dat doen we om uw inwoners en onze klanten met een brede blik, gedrevenheid en daadkracht te kunnen bijstaan. Onze motivatie daarvoor vinden wij terug in wat is vastgelegd als de bedoeling van WIL:

WIL ondersteunt mensen vanuit hun eigen kracht bij het naar vermogen participeren in deze maatschappij, met als doel dat mensen zelf gericht werk kunnen maken van hun eigen perspectief.

Vanuit die bedoeling werken we volgens 8 leidende principes die samen WIL typeren. Ze zorgen voor duidelijkheid en herkenbaarheid bij interne en externe uitingen.

De principes zijn (in willekeurige rangorde):

- [1 | We leveren maatwerk waar nodig](#)
- [2 | We gaan voor de kortste weg naar werk.](#)
- [3 | We bieden inkomensondersteuning waar nodig en rechtmatig](#)
- [4 | We gaan uit van wat mensen wél kunnen](#)
- [5 | We zijn oprecht, toegewijd en gedreven](#)
- [6 | We zijn duidelijk](#)
- [7 | We zijn kostenbewust](#)
- [8 | Samen maken we het verschil](#)

Geen van deze principes staat op zichzelf. De kortste weg naar werk bijvoorbeeld, is geen dogma. Daar waar (duurzame) participatie ook of alleen via alternatieve routes bereikt kan worden, dan nemen we die opties uiteraard in overweging. Dat deden we al en gaan we nog meer doen; zij het dat vanaf nu een keuze in deze aan de lokale werkteams is. Hiermee wordt ook tegemoet gekomen aan de behoefte aan lokale speelruimte.

Wat is voor 2021 van belang?

In de vorige kaderbrief hebben wij een aantal onderwerpen toegelicht dat ons voor 2020 voor ogen stond. Meerdere daarvan zijn nog actueel en leggen wij ook deze keer aan u voor. Daarnaast zijn er enkele nieuwe onderwerpen die wij van belang vinden om met u te delen. Ze komen op een later moment terug in de begroting 2021. Op dit moment kunnen we er inhoudelijk en financieel nog geen consequenties aan verbinden. Dat heeft te maken met de keuzes die u als raad nog moet maken. Hetzelfde geldt voor de raden van de andere 3 gemeenten.

Bij ons kostenbewustzijn past dat we de tering naar de nering zetten. Uit het recente formatieonderzoek blijkt dat de beschikbare personele formatie op gespannen voet staat met de opdracht die wij van u als gemeenten krijgen en de werkwijzen die daaruit voortvloeien.

Dat noodzaakt tot het vooraf maken van heldere keuzes. Als die keuze neerkomt op het hanteren van een nullijn (i.c. dat we de tering naar de nering moeten zetten), dan ontkomen we er niet aan op onderdelen bepaalde zaken niet meer te doen, onze dienstverlening nog meer te focussen of in te boeten aan kwaliteit of dienstverlening. Onze prestaties komen daardoor deels ook onder druk te staan.

Via de begrotingswijziging 2020 maken we de keuzes die we hierin gaan maken aan u kenbaar. De doorwerking naar 2021 ziet u terug in de begroting voor dat jaar.

[1 | Innovatieagenda 2019-2020 WIL en gemeenten](#)

De huidige arbeidsmarkt en de aard van klantenbestand zijn anders dan bij de start van WIL. Om blijvend resultaten te kunnen behalen, is het nodig om steeds meer lokaal aan de slag te gaan. In de jongste geschiedenis van WIL, is de lokale focus en gerichtheid van onze dienstverlening terug te zien. Binnen lokale werkteams, het gezamenlijke lokale experimenteerprogramma en binnen de sociale teams/loketten wordt intensiever samengewerkt. Daar blijft het niet bij. U hebt de wens uitgesproken dat WIL nog meer lokaal van betekenis wordt. In de Innovatieagenda 2019-2020 en de verwezenlijking van WIL 3.0 komt dat tot uiting.

Wij willen klanten gericht vooruit helpen en dienstverlening bieden die steeds meer past bij de leefwereld van de klant. Daarom vinden wij het logisch en nodig dat wij onze dienstverlening in

toenemende mate lokaal aanbieden. Dit vraagt forse inspanningen van ons, die druk op de beschikbare formatie veroorzaakt. De toenemende multi-problematiek bij klanten en de uiteenlopende lokale wensen van de deelnemende gemeenten verhogen de druk op de uitvoering. Om het voor WIL uitvoerbaar en beheersbaar te houden is afstemming met de gemeenten van groot belang. Ook daarover gaan de gesprekken die wij voeren over de opdracht die WIL heeft.

In deze constructieve discussie over WIL 3.0 komen de regionale en lokale opgave en betekenis van WIL, het dienstverleningsconcept, de financiering, de inzet van middelen, de prestatie-indicatoren en de randvoorwaarden aan bod.

In 2021 gaan we de uitkomsten hiervan terugzien in de uitvoering van onze opdracht. Eind 2020 start het proces om de opdracht van WIL opnieuw te beschrijven en wij verwachten dat de opdracht een ander karakter krijgt. De uitwerking van de Innovatieagenda, WIL 3.0 en de opnieuw vast te stellen opdracht hebben waarschijnlijk ook gevolgen voor de Gemeenschappelijke Regeling die daarop moet worden aangepast. Datzelfde geldt voor de bestaande dienstverleningsovereenkomsten. Wij gaan er van uit dat bestaande DVO's in 2021 van kracht blijven.

Wij vinden het belangrijk dat wederzijdse ambities realiteitszin hebben. Niet alles is mogelijk, zeker omdat WIL uitgaat van de nullijn. Er zijn momenten waarop WIL wordt overvraagd of voor voldoende feiten komt te staan. Als in dat verband keuzes nodig zijn, gaan we die uiteraard niet uit de weg. Dit vraagt van ons dat WIL en gemeenten elkaar vroegtijdig betrekken bij ontwikkelingen binnen gemeenten, zodat gezamenlijk de mogelijke consequenties van te maken keuzes inzichtelijk maken en daar ook op kunnen inspelen.

[2 | Participatiebudget](#)

Voor de re-integratie van klanten en begeleiding naar werk, ontvangen gemeenten middelen van het Rijk. Voorheen was het participatiebudget bij beschikking afkomstig van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Sinds de start van WIL stelden de Lekstroomgemeenten dat volledige bedrag jaarlijks beschikbaar aan WIL, op basis van overeengekomen onderlinge solidariteit. Vanaf 2015 zijn deze middelen onderdeel geworden van de Integratie-uitkering Sociaal Domein. Daaronder valt niet alleen de klassieke re-integratie, maar ook de financiering van de Wet sociale werkvoorziening en de re-integratie van de nieuwe doelgroep (voorheen Wajong). Ook de middelen voor de Wmo en jeugd zijn onderdeel van de Integratie-uitkering. Die Integratie-uitkering had een tijdelijk karakter. Met ingang van 2019 is het geheel gevoegd bij de middelen die gemeenten ontvangen op grond van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Daarmee is de hoogte ook afhankelijk geworden van het trap-op-trap-af systeem dat op de algemene uitkering van toepassing is. Gezien de groei van de uitgaven voor zorg en zekerheid, gaat ook het gemeentefonds groeien nu die uitgaven in het sociale domein mee gaan tellen.

De gemeenten in de Lekstroom hebben de wens geuit om het beschikbare budget ontschot te kunnen inzetten. De verbinding met de historisch beschikbare bedragen is verdwenen. De gemeenten hebben in 2019 afspraken gemaakt over het stapsgewijs loslaten van de oorspronkelijke solidariteitsgedachte voor het participatiebudget. Dat betekent dat ook voor 2021 specifieke afspraken moeten worden gemaakt. Afspraken over het bedrag dat WIL ter beschikking krijgt voor de re-integratie en participatie van klanten. In 2020 gaan wij daarvoor opnieuw met de gemeenten in gesprek. Dan gaat het over de bedragen die wij in 2021 kunnen inzetten. Er is dan niet meer of in ieder geval niet uitsluitend sprake van lumpsum financiering. Afspraken over resultaten of afspraken in termen van rendement zijn voor ons bespreekbaar. Ze moeten wel realistisch, goed onderbouwd en in wederzijds belang zijn. Die gesprekken sluiten aan op, of beter gezegd, maken deel uit van de lopende besprekingen over WIL 3.0. Andersom geldt dat ook voor het lokale handgeld waarover de gemeenten beschikken. U bent daarvan op de hoogte via de Innovatieagenda 2019-2020 WIL – Gemeenten en het adviesrapport Scenario's inzet Participatiebudget. Daarnaast heeft het algemeen bestuur op 12 september 2019 ingestemd met een tegemoetkoming aan de gemeente Lopik wegens de verstrekende gevolgen voor die gemeente. Deze tegemoetkoming is mogelijk door het in 2020 en 2021 vrijvallen van een deel van het budget als gevolg van de uittreding van Vijfheerenlanden.

Voor 2021 hebben de gemeenten, op basis van de huidige inzichten en gemaakte afspraken, de volgende budgetten beschikbaar:

Bedrag x € 1		
Gemeente	Bedrag totaal	Waarvan lokaal handgeld
Houten	377.337	159.706
IJsselstein	588.803	339.985
Lopik	97.063	57.404
Nieuwegein	1.728.166	1.064.014
Totaal	2.791.369	1.621.109

Bron: Besluit AB-vergadering 12-09-2019

De lokaal gerichte dienstverlening heeft gevolgen voor de prestaties en de verantwoording daarover. In de jaarplannen van de gemeenten liggen afspraken vast over de inzet van het participatiebudget, zowel qua focus, als qua doel en verantwoording. Dit heeft ook invloed op de opdracht en de financiering van WIL. Een logische consequentie van de grotere invloed en sturing van de gemeenten op de inzet van het participatiebudget is dat zij een deel van de verantwoording voor hun rekening gaan nemen.

[3 | Aanpassing Participatiewet in relatie tot Breed Offensief Utrechtse Werktafel](#)

Met de partners in de arbeidsmarkt Midden Utrecht werkt WIL actief aan het vergroten van het aantal duurzame matches. Omdat een inclusieve arbeidsmarkt niet stopt bij gemeentegrenzen, is regionale samenwerking nodig. Met 3 actielijnen (Krachtige regio, Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en Extra impuls realisatie banenafspraken) wordt gericht invulling gegeven aan deze samenwerking. Daarnaast wordt met Perspectief op Werk samen met werkgevers een impuls gegeven aan de verbetering van de matches. Hierbij wordt onder andere geïnvesteerd op werkfit maken van kandidaten en het beschikbaar maken van banen en leerwerkbanen. Het uiteindelijke doel is dat Perspectief op Werk vanaf 2021 een meer reguliere werkwijze oplevert.

Vanuit het rijk wordt gewerkt aan een meer verplichtend karakter van de samenwerking op het gebied van regionale werkgeversdienstverlening. De verwachting is dat vanaf 2021 de rol van de centrumgemeente meer regie voerend wordt, de werkgeversdienstverlening met één gezicht acteert voor de hele arbeidsmarktregio en de samenwerking aan een aantal formele eisen moet voldoen. De verwachting is dat dit past bij de huidige samenwerking in Midden Utrecht. Wel is de verbinding met de ontwikkelingen rond de meer lokale dienstverlening van WIL belangrijk. De invulling van het werkgeversservicepunt is bovenlokaal bij WIL belegd. Dit levert een goede verbinding tussen bovenregionaal en lokaal op.

De Staatssecretaris heeft het Breed Offensief aangekondigd met als doel mensen met een beperking voor wie het moeilijker is een baan te vinden, een betere toekomst te geven. Dit wil de staatssecretaris doen via 4 lijnen:

1. Uniformering van de loonwaardebepaling
2. Eén manier van werken met loonkostensubsidie door gemeenten
3. Ruimere regels vrijlating arbeidsinkomen
4. Simpel switchen: eenvoudiger en makkelijker tussen regelingen kunnen switchen

De verwachting is dat begin 2020 concrete maatregelen bekend worden, waarna medio 2020 de Participatiewet wordt aangepast. Op dit moment is dus nog geen reële inschatting te maken van de impact voor WIL.

Gevolgen voor de begroting 2021:

De keuzes van de staatssecretaris leiden wellicht tot verplichte aanpassing van systemen en omzettingen. De kans daarop en de eventuele kosten daarvan kunnen wij nu niet overzien. Als het zo ver komt, vertalen wij de impact van de noodzakelijke aanpassingen in een begrotingswijziging.

4 | Werkloosheid en bijstandsafhankelijkheid

In september 2019 heeft het Centraal Planbureau (CPB) de Macro Economische Verkenning 2020 uitgebracht. Als gevolg van het afzwakken van de economische groei, neemt ook de werkgelegenheidsgroei af, aldus het CPB. De groeivertraging in 2020 is volledig geconcentreerd bij bedrijven, waar de groei terugvalt van 2,0% in 2019 naar 0,3% in 2020. In de zorg en bij de overheid stijgt de werkgelegenheid in 2020 met respectievelijk 2,6% en 2,3%.

Volgens het CPB heeft de werkloosheid de bodem bereikt. In het tweede kwartaal 2019 was het werkloosheidspercentage 3,3%, maar de rek lijkt eruit te zijn. De werkgelegenheidsgroei loopt terug en het arbeidsaanbod gaat stijgen. Naar verwachting gaat het werkloosheidspercentage in 2019 gemiddeld 3,4% bedragen. In 2020 loopt dit op naar 3,5% en daarna neemt de werkloosheid verder toe. Uit een perspublicatie van 19 september 2019 (nadat de MEV verscheen) blijkt dat de werkloosheid in juli 2019 opliep tot 3,4% en in augustus 2019 zelfs 3,5% heeft bedragen. Maandpercentages zijn niet hetzelfde als jaargemiddelden, maar de oplopende trend is onmiskenbaar. Mogelijk is de 3,5% voor 2020 te rooskleurig geschat.

Het CPB raamt het gemiddelde aantal bijstandsuitkeringen op 365 duizend in 2019. Dit is een daling van 15 duizend uitkeringen ten opzichte van het gerealiseerde volume in 2018. Aan de ene kant heeft de daling van de werkloosheid in 2018 en 2019 een neerwaarts effect op het aantal bijstandsuitkeringen. Aan de andere kant hebben beleidseffecten en de instroom van vluchtelingen een opwaarts effect. Naar verwachting daalt het aantal uitkeringen in 2020 niet meer, maar blijft het op hetzelfde niveau (365 duizend). Voor de jaren daarna doet het CPB nu geen uitspraken, maar wij verwachten dat het aantal na 2020 weer gaat toenemen.

In de Miljoenennota 2020 zien we dat de macro-uitgaven voor de Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet de komende jaren toenemen, van € 6.953 miljoen naar € 7.658 miljoen in 2024. De stijging is vooral het gevolg van verschillende beleidswijzigingen, zoals de effecten van de Participatiewet, de verhoging van de AOW-leeftijd en de WW-duurverkortung. Vanaf 2020 stijgt de werkloosheid, wat vanaf 2021 tot een stijging van het budget leidt.

Gevolgen voor de begroting 2021:

De groeiende macro-uitgaven krijgen hun weerslag in de oplopende ramingen voor de uitgaven Participatiewet in de komende jaren.

5 | BUIG-budget

Voor het betalen van de uitkeringen Participatiewet ontvangen gemeenten geld van de Rijksoverheid; het zogenaamde BUIG-budget¹. Jaarlijks stelt het Ministerie van SZW daarvoor een macrobudget vast, dat via een verdeelmodel over de gemeenten wordt verdeeld. De kans dat een bepaald huishouden aanspraak moet maken op de wet, gegeven allerlei omstandigheden, is een bepalend element in dat model. De gecombineerde kans van alle huishoudens in een gemeente en de prijs per type uitkering, bepalen het gedeelte van het macrobudget dat een individuele gemeente daaruit ontvangt.

Al meerdere jaren komen landelijk veel gemeenten tekort op het budget dat ze van het Rijk ontvangen. Daaronder bevinden zich ook Lekstroomgemeenten. Niet anders dan tot nu toe spannen we ons in om samen met de gemeenten de uitgaven die ten laste van dit budget komen, zo goed mogelijk in bedwang te houden. Dat kan onder andere via de lijn van de jaarplannen binnen de lokale werkteams. Uitstroombestemming is een belangrijk aspect, maar in de huidige tijd lastig. Het bestand bevat steeds meer inwoners die ver(der) van de arbeidsmarkt af staan.

De afgelopen jaren heeft het Rijk het macrobudget in positieve zin bijgesteld. Ondanks dat hebben 73 gemeenten aanspraak gemaakt op de vangnetregeling 2018, omdat zij over dat jaar meer dan 5% tekort kwamen op hun budget. In eerdere jaren waren die aantallen hoger (208 in 2017 en 214) in 2016. Er gelden tegenwoordig aanvullende voorwaarden; het tekort moet ook gecumuleerd met de voorgaande twee jaren aan die grens voldoen. In de praktijk zijn er dus veel meer gemeenten met

¹ BUIG: Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten

tekorten, in dit geval tussen 0% en 5% van het budget. Zij konden echter geen aanspraak maken op het vangnet.

Eind september 2019 is het definitieve macrobudget vastgesteld voor dat jaar. Ten opzichte van het voorlopige macrobudget dat een jaar eerder werd gepubliceerd is het gedaald van € 6.219,7 miljoen naar € 6.072,6 miljoen. Voor 2020 is het voorlopige budget vastgesteld op € 6.147,7 miljoen. Het is zeer de vraag of dat bedrag toereikend is. Het rijk rekent nog steeds met een daling van het totale bijstandsvolume, terwijl nu al in bijna de helft van de gemeenten de daling is gestopt of is omgeslagen in een stijging. Daarnaast blijkt uit cijfers van het CBS dat de werkloosheid weer toeneemt. Over de afgelopen 5 jaren kwamen gemeenten grote sommen geld tekort op het BUIG-budget, waarbij de pijn vooral in de jaren 2015, 2016 en 2017 zat. Dat het macrobudget niet aansluit bij de werkelijke kosten die gemeenten maken is de VNG en Divosa een doorn in het oog. Dat ook op gemeenteniveau de verdeling niet aansluit bij de uitgaven is extra zuur. Daar hebben ook de Lekstroomgemeenten last van.

Dat verhoogt de kans op vangnetaanspraken. Aan de andere kant is het eigen risico voor de gemeente met ingang van 2019 verhoogd van 5% naar 7,5%, opnieuw met een meerjarige financiële eis. Die hogere drempel leidt tot een lager aantal aanvragen voor het vangnet. Aan het macrobudget worden met ingang van 2020 middelen toegevoegd voor de uitkeringen levensonderhoud aan gevestigde zelfstandigen. Die wijziging lichten wij toe bij onderdeel 6.

Wij volgen de ontwikkeling van het macrobudget, de verdeling daarvan over de gemeenten en de vangnetregeling op de voet. Als een van de vier gemeenten over 2021 een tekort heeft dat aan de vangnetcriteria voldoet, dan faciliteert WIL bij de aanvraagprocedure voor het vangnet. In lijn met eerdere jaren moet die aanvraag waarschijnlijk uiterlijk 15 augustus 2022 bij het Ministerie van SZW zijn ingediend.

Gevolgen voor de begroting 2021:

De voorlopige budgetten 2021 worden eind september 2020 bekend gemaakt. Voor WIL speelt die omvang een secundaire rol. Door gedurende het jaar de uitgaven af te zetten tegen de rijksbijdrage die elke gemeente ontvangt, wordt duidelijk of het budget toereikend is. Zo niet, dan is er zicht op een mogelijke vangnetaanspraak. Begrotingstechnisch is de 1^e tranche (7,5%) van de budgetoverschrijding voor rekening van de gemeente. Van de 2^e tranche (tussen 7,5% en 12,5%) komt nog eens de helft voor rekening van de gemeente. Boven 12,5% is er geen eigen risico meer voor de gemeente, mits de vangnetaanvraag wordt gehonoreerd. Dat latente eigen risico legt druk op de begroting van een gemeente.

6 | Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz)

Het besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) wordt vanaf 1 januari 2020 gewijzigd. Doel van de wijzigingen is het vereenvoudigen van de regeling voor de bijstandsontvanger en de gemeente. Ook wordt de nadruk gelegd op het tijdelijk ondersteunen van ondernemers met een levensvatbaar bedrijf. Daarom wordt de mogelijkheid afgebouwd, dat ondernemers van 55 jaar en ouder een niet-levensvatbaar bedrijf tot hun pensioen kunnen voorzetten. Dit staat in een Algemene maatregel van bestuur van staatssecretaris Van Ark van Sociale Zaken en Werkgelegenheid die voor advies bij de Raad van State ligt (september 2019).

De mogelijkheid voor ondernemers om met terugwerkende kracht bijstand aan te vragen, komt na de wijziging te vervallen. De wijzigingen hebben geen gevolgen voor ondernemers die nu gebruik maken van de Bbz-regeling, maar gelden voor de aanvragen na 1 januari 2020.

De wijzigingen betekenen ook dat er meer financiële verantwoordelijkheid bij de gemeenten komt te liggen. Zo zal het Rijk een verstrekte lening voorfinancieren en dienen gemeenten deze gemiddeld voor minstens 75% terug te vorderen van de bijstandsgenieter. Een hoger gerealiseerd percentage komt ten goede aan de gemeente, terwijl een lager percentage ten laste van de gemeente komt. Het financiële risico voor de gemeente neemt daardoor fors toe. In de huidige regelgeving is de verhouding namelijk omgekeerd. Nu komt 25% voor rekening van de gemeente en 75% voor rekening van het Rijk.

Het verschuiven van de financiële verantwoordelijkheid en de financiële risico's van het Rijk naar de gemeenten, heeft ook gevolgen voor de gemeentebegrotingen 2021. De normbatensystematiek en de

bevoorschotting door het rijk verdwijnen. Met ingang van 2020 moeten gemeenten eerst zelf de kredieten financieren. Het rijk verwerkt dit een jaar later in de financiering richting gemeente. Die voorfinanciering legt dus druk op de eigen middelen. De kosten voor onderzoek naar levensvatbaarheid van ondernemingen komen voortaan voor rekening van de gemeente. Die middelen zijn toegevoegd aan de algemene uitkering. Ze worden op basis van de maatstaven verdeeld over de gemeenten. Van het verstrekte krediet moet 75 procent stapsgewijs worden terugbetaald aan het rijk. Die terugbetaling aan het rijk start in het 3^e jaar na de verstrekking van het krediet en eindigt na het 7^e jaar. Als de ondernemer meer of minder terugbetaalt aan de gemeente, is dat een resultaat voor de gemeente. De ervaring leert dat 75% terugvorderen bijzonder veel is. Gemeenten doen er goed aan in hun begroting rekening te houden met het risico dat dit percentage niet wordt gehaald.

De uitkeringen levensonderhoud van gevestigde ondernemers komen vanaf 2020 ten laste van de gebundelde uitkering (het BUIG-budget). Daarvoor is ca. € 23,4 miljoen toegevoegd aan het macrobudget. Dat betekent ook dat deze middelen en besteding mee gaan tellen bij een eventuele aanvraag Vangnetuitkering vanaf 2020.

Gevolgen voor de begroting 2021:

De toevoeging aan het BUIG-budget wordt in de begroting van WIL verwerkt. Dat geldt ook voor de gewijzigde financieringsvorm en de stapsgewijze verrekening door het Ministerie van SZW.

7 | Wet Inburgering 2021

Het huidige inburgeringsstelsel bevat belemmeringen, waardoor inburgering als start van meedoen in de Nederlandse samenleving onvoldoende tot zijn recht komt. In het nieuwe stelsel worden inburgeringsplichtigen, gemeenten en het Rijk optimaal in positie gebracht, zodat het doel van inburgering wordt bereikt: alle inburgeringsplichtigen doen zo snel en volwaardig mogelijk mee in de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk.

In 2018 heeft het ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid (SZW) met Divosa en andere partijen de basis gelegd voor het nieuwe inburgeringsstelsel.

In het nieuwe stelsel krijgen gemeenten de regie over de inburgering. Ze moeten van iedere individuele inburgeraar een brede intake afnemen tijdens het verblijf in het AZC, een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) opstellen en een daarop aansluitend inburgeringsaanbod doen. Nieuwkomers worden hiermee vanaf het eerste moment goed begeleid, zodat zij zo snel en volwaardig mogelijk mee kunnen meedoen in de Nederlandse samenleving, het liefst via betaald werk.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het welzijn van al hun burgers en hebben concrete taken op het gebied van welzijn, werk, inkomen en gezondheid. De Wet inburgering moet hierbij aansluiten, zodat gemeenten integraal en op maat kunnen werken. Ook zijn gemeenten verplicht om alle nieuwe statushouders met een bijstandsuitkering voor zes maanden te ontzorgen. In deze periode betaalt de gemeente uit de bijstandsuitkering van de statushouder zijn vaste lasten, hij of zij ontvangt wat overblijft en de toeslagen. Dit voorkomt belemmering van de integratieverplichtingen door financiële zorgen en schulden.

Begin 2019 heeft minister Koolmees aan de Tweede Kamer laten weten dat de nieuwe Wet inburgering op 1 januari 2021 wordt ingevoerd. De oorspronkelijke startdatum in juli 2020 bleek te ambitieus voor een zorgvuldige invoering.

Gemeenten moeten statushouders zogenoemde leerroutes aanbieden om hen te laten inburgeren. Gemeenten ontvangen daar geld voor. Het aantal mensen dat succesvol is ingeburgerd en dus ook de leerroute succesvol heeft afgesloten gaat meetellen bij de bekostiging. Door die prestatieprikkels worden gemeenten die bovengemiddelde prestaties leveren financieel beloond. Gemeenten die relatief slecht presteren ontvangen minder budget.

Vanwege die prestatiebekostiging loont het om invloed uit te oefenen op de resultaten. Dat kan door kwalitatief hoogwaardige leerroutes in te kopen (en daarop toe te zien) en goede begeleiding te bieden aan de inburgeraar. Daarom is het belangrijk om te investeren in een ambtelijk apparaat van voldoende omvang om de inburgeraars goede begeleiding te bieden, of om die begeleiding bij private aanbieders in te kopen. De gemeenten moeten daar keuzes in maken. Wat willen ze gaan doen en waar willen ze de taken gaan beleggen.

WIL kan de gemeenten in beleidsmatige zin ondersteunen, maar gaat de regie op de inburgering niet op zich nemen, dat is een taak voor de gemeenten. WIL verwacht dat een rol te spelen bij de brede toegang en het (financieel) ontzorgen van de statushouders. Afhankelijk van de invulling van de handhaving kan WIL hier ook een rol in krijgen².

Gevolgen voor de begroting 2021:

De rol die WIL voor ogen heeft, betekent een uitbreiding van de werkzaamheden van WIL en heeft ceteris paribus personele en financiële consequenties. De omvang daarvan is afhankelijk van de keuzes die gemeenten maken op dit thema.

8 | Schuldenproblematiek en armoede

Net als andere gemeenten hebben de Lekstroomgemeenten en WIL in gezamenlijkheid de afgelopen jaren niet stil gezeten als het gaat om het aanpakken van armoede en schulden. Meer integrale aanpak en beter zicht op de groepen die achterblijven zijn de belangrijkste winstpunten. We zetten ons met u blijvend in om de cyclus van armoede en schulden te doorbreken. Daarbij wordt de aandacht steeds meer gericht op structurele en duurzame oplossingen, in plaats van symptoombestrijding. Voor de komende jaren zijn in oktober 2019 door de themagroep Armoede en Schulden van het G40-stedennetwerk 6 oplossingsrichtingen aangegeven voor de gemeentelijke opgaven:

- Werkende armen. Hoe vinden, bereiken en ondersteunen we de groep werkende armen?
- Sociaal incasseren. Wat zijn de mogelijkheden binnen de wettelijke beperkingen om ervoor te zorgen dat incassopraktijken niet tot extra kosten voor schuldenaar en samenleving leiden?
- Vroegtijdig signaleren. Hoe vinden we mensen met betalingsachterstanden op tijd, om te voorkomen dat schulden uit de hand lopen?
- Beschermingsbewind. Hoe bieden we de geschikte en passende hulp die aansluit bij de ondersteuningsbehoefte van de inwoner (beschermingsbewind en andere voorzieningen)?
- Sociale energietransitie. Hoe maken we de energietransitie betaalbaar en mogelijk voor mensen met een kleine beurs?
- Integrale hulpverlening. Hoe houden we rekening met de samenhang van armoede- en schuldenproblematiek met andere levensdomeinen, in het beleid en de dienstverlening van de eigen gemeente c.q. WIL?

In de afgelopen jaren heeft WIL op vrijwel alle genoemde punten stappen gezet, vaak samen met u. De sociale energietransitie is een nieuw onderwerp dat nog uitwerking behoeft. Alle oplossingsrichtingen vragen om gedragsbewust beleid en dat is voor WIL in de afgelopen jaren een belangrijk uitgangspunt geworden.

De komende jaren gaat WIL, in samenwerking met de gemeenten die hierop hun eigen beleid formuleren, met de genoemden opgaven aan de slag.

Voor de werkende armen komen landelijk steeds meer in de aandacht te staan. Een derde van de totale groep arme volwassenen bestaat uit werkenden. De bestaanszekerheid voor die groep staat onder druk. Onzekere inkomsten, stijgende vaste lasten, te weinig financiële buffers, complexe toeslagen en de flexibele arbeidsmarkt zorgen ervoor dat ook een grote groep werkende in de problemen raakt. Het landelijke beeld is dat zij maar beperkt aanspraak maken op minimaregelingen. Als dat gebruik in de toekomst gaat toenemen, heeft dat op basis van de bestaande verordeningen en beleidsregels kostenstijgingen tot gevolg.

Wij verwachten daar in ieder geval mee geconfronteerd te worden als de wijziging op de Wet Gemeentelijke Schuldhelpverlening van kracht wordt. Daarin is onder andere opgenomen dat gemeenten actief een eerste aanbod doen als een signaal van schuldeisers over betalingsachterstanden wordt ontvangen door het college. Eind oktober 2019 hebben 4 grote banken de Nederlandse Schuldhelproute (NSR) gelanceerd. Een initiatief dat mensen een laagdrempelige toegang moet bieden tot hulp, om te voorkomen dat iemand in de schulden raakt en om mensen die in de schulden zitten te helpen

² Voor de taken die naar gemeenten overgaan zie het Wetsvoorstel Wet Inburgering 2021 consultatieversie: Brede toegang (artikel 14), Persoonlijke plan inburgering (artikel 15), Ontzorgen (artikel 56a)

eruit te komen. Inhoudelijk steunen wij dit initiatief van harte. Het gaat zonder twijfel tot een toename van het aantal signalen leiden. Voor de uitvoering van onze taak heeft dat gevolgen, die we nog niet kunnen overzien.

Ook in 2021 hanteren wij een bredere blik op de problematiek die bij de klant speelt. Zoeken naar de vraag achter de vraag en het bespreken en mogelijk wegnemen van stressoren zijn belangrijke doelen die wij daarbij voor ogen hebben. Dat kost tijd en ook geld. Wij zijn er echter van overtuigd dat het bereikte resultaat die moeite meer dan waard is.

Gevolgen voor de begroting 2021:

Naast personele consequenties hebben de wetswijziging en NSR ceteris paribus mogelijk ook aanpassingen in de ICT-ondersteuning tot gevolg. In de begroting 2019 nemen wij daarvoor een pro memoriepost op.

9 | Invoering Wet vereenvoudiging beslagvrije voet

De Wet vereenvoudiging beslagvrije voet zou aanvankelijk per 1 januari 2019 in werking treden, maar dat is uitgesteld. Op dit moment is de verwachting dat de wet per 1 januari 2021 in werking treedt. Het doel van die wet is dat de regels voor de beslagvrije voet eenvoudiger worden. Dit deel van het inkomen kan dan worden aangewend voor levensonderhoud. Insteek van de nieuwe wet is om mensen met schulden te helpen om genoeg geld over te houden voor hun vaste lasten, door een gewijzigde berekeningswijze van de beslagvrije voet te introduceren. Daardoor wordt het vaststellen van de beslagvrije voet minder afhankelijk van informatieverstrekking door de schuldenaar.

Ook in het proces van beslaglegging wordt een aantal belangrijke aanpassingen doorgevoerd. Dit leidt ertoe dat in het geval van meerdere beslag leggende partijen, deze partijen vaker weet hebben van elkaars handelen en daarmee ook rekening kunnen en moeten houden. Als mensen hun schulden niet betalen, mogen deurwaarders beslag leggen op het inkomen. Wettelijk moet een schuldenaar wel altijd minimaal negentig procent van het bijstandsniveau overhouden. De zogenoemde beslagvrije voet zorgt daarvoor. Het is het deel van het inkomen waar schuldeisers niet aan mogen komen, zodat het kan worden aangewend voor levensonderhoud.

De Wet vereenvoudiging beslagvrije voet regelt onder andere dat het UWV en de Belastingdienst voortaan de gegevens die van belang zijn voor het berekenen van de beslagvrije voet aanleveren. Op dit moment moet de schuldenaar zelf informatie aan de deurwaarder leveren om de beslagvrije voet goed berekend te krijgen. Dat gaat vaak mis, naar schatting in 75% van de gevallen, waardoor er een te laag bedrag wordt berekend. Dit is een belangrijk knelpunt in het huidige systeem. De nieuwe wet zorgt er voor dat deurwaarders vrijwel niet meer van de schuldenaar afhankelijk zijn en zelf de belangrijkste gegevens die nodig zijn uit bestaande bronnen (de basisregistratie persoonsgegevens en de polis administratie van het UWV) kunnen ophalen om op een eenvoudiger manier te kunnen berekenen welk deel van het inkomen niet naar de schuldeiser mag gaan.

De informatie-uitwisseling tussen het UWV, de Belastingdienst en de deurwaarder brengt diverse ICT-aanpassingen met zich mee. Deze ICT-aanpassingen zijn nog niet afgerond. Daarom is de inwerkingtreding van de wet uitgesteld. De vermoedelijke datum van inwerkingtreding is nu 1 januari 2021. Voor de periode van uitstel worden tussenmaatregelen genomen. De vereenvoudiging moet er uiteindelijk voor zorgen dat mensen met schulden genoeg overhouden om van te leven, zodat ze niet verder in de problemen komen. Dat vergroot de kans dat ze een stabiele financiële situatie kunnen bereiken.

Een belangrijk gevolg van deze wetswijziging is dat alle bestaande beslagen opnieuw moeten worden beoordeeld. De aflossingsbedragen moeten worden herrekend. Iedereen gaat standaard 5 procent van de bijstandsnorm aflossen. Dat is nu nog 10 procent en er wordt ook rekening gehouden met hoge huur en zorgkosten. Dat vervalt als de standaard 5 procent wordt.

Enkele jaren geleden hebben wij ook een herberekening uitgevoerd voor alle vorderingen waarop de beslagvrije voet van toepassing was. Wij hebben dat gedaan om aan te sluiten bij de toen geldende wetgeving en vooral ook om het belang van de klant te dienen en aan te sluiten bij diens leefwereld. Nu

de wet gaat wijzigen ontkomen we er niet aan de herberekening te herhalen.

Gevolgen voor de begroting 2021:

Het opnieuw beoordelen en afgeven van nieuwe beschikkingen betekent extra werk. Dat vraagt ceteris paribus extra personele capaciteit die we nu nog niet goed kunnen bepalen. Wij nemen daarvoor een pro memoriepost op in de begroting 2021.

10 | Verklaring over de rechtmatigheid

Er is een wetswijziging op komst over de rechtmatigheid in jaarrekeningen van gemeenten, en mogelijk ook gemeenschappelijke regelingen. Naar analogie van colleges van burgemeester en wethouders zal het bestuur van WIL mogelijk vanaf het boekjaar 2021 zelf een verantwoording op de rechtmatigheid af moeten geven in de jaarstukken.

In de huidige praktijk verstrekken externe accountants een controleverklaring met een oordeel over de getrouwheid én rechtmatigheid bij de jaarrekening. Vanaf 2021, dus in 2022, geven zij een controleverklaring af met alleen een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording door het college of het bestuur die in de jaarrekening wordt opgenomen.

Vanuit de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is opdracht gegeven aan een subcommissie om de voorstellen nader uit te werken. Daarbij zijn de ontwikkeling van een modelmededeling, de reikwijdte van de verantwoording en de criteria onderwerp van onderzoek. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten pleit voor tijdige duidelijkheid over de (wets)wijzigingen en de nadere uitwerking (de concrete gevolgen voor gemeenten). Ook het steunen van accountants op werkzaamheden van de gemeenten en vice versa is een vraagstuk dat dit dossier raakt.

Het is niet duidelijk in hoeverre gemeenschappelijke regelingen hiermee te maken krijgen. Het staat wel vast dat de verantwoording van het college ook aan WIL uitbestede taken omvat. In die zin gaat het niet aan ons voorbij. Als voor WIL hetzelfde geldt als voor gemeenten, gaan we in de periode tot 2021 stappen zetten om tot een rechtmatigheidsverantwoording te kunnen komen. Die rechtmatigheidsverantwoording raakt sterk aan de inrichting van onze bedrijfsvoering. Van belang is tijdig te onderkennen of er voldoende expertise in huis is, dan wel binnen de regio kan worden gevonden? Zelf een oordeel geven over de financiële rechtmatigheid van de belangrijke (financiële) processen is van grote invloed op de verbijzonderde interne controlefunctie. Die moet zo zijn opgezet dat aan het eind van het jaar een totaalconclusie kan worden getrokken, met vertaling naar de balans en staat van baten en lasten.

Deze wetswijziging heeft op onderdelen ingrijpende gevolgen voor onze processen. WIL heeft een document in voorbereiding, waarin de consequenties van deze verandering worden uitgewerkt. In 2020 bereiden we ons voor op wat met ingang van 2021 van ons wordt verwacht. We zetten in 2020 extra personele capaciteit op in vanuit het inhuurbudget. Zonder daar nu al concreet over te kunnen zijn, voorzien wij dat deze wetswijziging daarna meer van ons vraagt dan we met de huidige setting en formatie aan kunnen.

Gevolgen voor de begroting 2021:

Wij kunnen de consequenties nu niet overzien, omdat er nog te veel vragen leven. We houden er wel rekening mee dat de gevolgen van de wetswijziging vanaf 2021 ceteris paribus tot een wijziging (personele inzet en accountantskosten) van de begroting leiden. We nemen daarom een pro memoriepost op.

11 | Reservevorming

In de Programmabegrotingswijziging 2020 is aangekondigd WIL het voornemen heeft een reserve voor innovatie en (door)ontwikkeling te vormen. Gezien de afspraken die in het kader van de Innovatieagenda 2019-2020 en de herijking van de opdracht van WIL zijn gemaakt, is het vormen van een reserve met genoemd doel eerst per 2021 wenselijk. In 2020 werkt WIL samen met de gemeenten de wenselijkheid, de kaders en de financiering van een reserve verder uit.

Uit de zienswijzen op de Programmabegroting 2020 maken wij op dat de raden bereid zijn het vormen van een reserve te onderzoeken. Bij de reactie op de zienswijzen hebben wij aangegeven dat wij de gemeenten betrekken bij de vormgeving. Wij gaan dit in samenwerking met de controllers van de 4 gemeenten uitwerken. We streven ernaar om voor de zomer van 2020 een voorstel op tafel te leggen.

Gevolgen voor de begroting 2021:

De uitwerking wordt vertaald naar de begroting 2021 e.v.

12 | Gevolgen uittreden gemeente Vijfheerenlanden

Per 1 januari 2019 is de gemeente Vijfheerenlanden toegevoegd aan de provincie Utrecht. In 2019 was voor de inwoners van het postcodegebied Vianen een pragmatisch uitvoeringsarrangement van kracht. In 2020 is de gemeente Vijfheerenlanden uit de gemeenschappelijke regeling WIL getreden. De dienstverlening voor de inwoners van die gemeente loopt vanaf 2020 via Avres. Op dit moment is onderwerp van gesprek tussen WIL en Avres hoe een pragmatische samenwerking ook na 2020 meerwaarde kan bieden, zonder dat er sprake is van groots opgetuigde juridische verbanden. Een voorbeeld is de uitvoering van de werkgeversdienstverlening en de uitvoering van sw-taken voor de sw'ers uit voormalig Vianen. Omdat de gemeente Vijfheerenlanden geen deel meer uitmaakt van de gemeenschappelijke regeling, wordt deze kaderbrief niet voor een zienswijze aan Vijfheerenlanden aangeboden. Als wordt gesproken over de gemeenschappelijke regeling (GR) en de deelnemers, doelen wij op de gemeenten Houten, IJsselstein, Lopik en Nieuwegein.

In 2020 en 2021 worden de consequenties van de uittreding vertaald in de afbouw van ICT, personele inzet, huisvesting en dergelijke. Voor de dekking van de kosten van die afbouw is de gemeente Vijfheerenlanden op grond van de GR een uittreedsom verschuldigd die in de jaren 2020 tot en met 2022 wordt geëffectueerd. Over de zakelijke overeenkomst rond de zgn. frictiekosten moet de gemeenteraad van Vijfheerenlanden zich nog uitspreken.

Gevolgen voor de begroting 2021:

De financiële verwerking van de uittredingsschadevergoeding VHL volgt na instemming van de gemeenteraad VHL in de begroting 2021. De afbouw van de kosten wordt in de begroting 2021 verwerkt. De dekking voor die kosten via de uittreedsom, komt ook in de begroting tot uiting.

13 | Decentralisatie Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

Gemeenten krijgen per 2022 door de decentralisatie beschermd wonen (intramuraal wonen GGZ) en waarschijnlijk per 2026 door de decentralisatie maatschappelijke opvang (dak-/thuislozen) een grotere verantwoordelijkheid voor het zelfstandig wonen, de begeleiding, ondersteuning van inwoners met psychische problematiek, verstandelijke beperkingen, verslaving en mensen die dakloos zijn. In 10 jaar tijd wordt beschermd wonen niet alleen een taak van centrumgemeenten, maar een taak van alle gemeenten. Hierbij worden gemeenten geacht regionaal samen te werken op deze thema's. De Lekstroomgemeenten bereiden de decentralisaties in 2020 voor.

Met de decentralisatie komt er ook een nieuwe verdeling van het geld dat hiervoor beschikbaar is. Het kabinet heeft het voornemen om te komen tot een integrale verdeling van de middelen in het sociaal domein per 1 januari 2021. De middelen voor Wmo2015, Jeugdwet en Participatiewet (participatiebudget) gaan op in de algemene uitkering van het Gemeentefonds. De middelen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen maken hier onderdeel van uit.

De consequenties van de decentralisatie voor de uitvoering van de Participatiewet zullen aan de hand van de keuzes die gemeenten hierin maken duidelijk worden. Wel wordt als gevolg van de decentralisatie een toename van het aantal uitkeringen en daarmee een toename van de BUIG-lasten voorzien.

Gevolgen voor de begroting 2021:

Gemeenten verwachten dat de BUIG-lasten zullen stijgen als gevolg van een groter beroep op de Participatiewet. De gevolgen voor de personele inzet kunnen op dit moment nog niet worden ingeschat omdat zij afhankelijk zijn van keuzes die in de voorbereiding van deze decentralisaties worden gemaakt.

Tot slot

WIL is de regionale uitvoeringsorganisatie voor Werk en Inkomen van de gemeenten in de Lekstroom. Ook voor 2021 kunt u erop rekenen dat wij ons, in samenwerking met u en de andere deelnemende gemeenten blijven richten op:

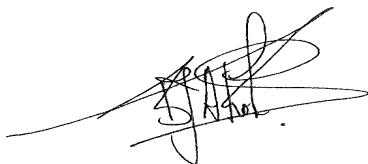
1. Een duidelijke en zorgvuldige uitvoering van ons takenpakket. Daardoor vergroten we de kansen voor alle inwoners, om naar vermogen te participeren en/of uit de schulden, armoede of sociaal isolement te komen of te blijven.
2. Een doeltreffende uitvoering die is gebaseerd op de bedoeling en onze leidende principes. Wij streven er daarmee naar om de kwaliteit van de dienstverlening aan inwoners op een hoog niveau te houden.
3. Een duurzaam doeltreffende uitvoering die met meer control tot risicoreductie voor de deelnemende gemeenten leidt.
4. Een toekomstgerichte uitvoering en beleidsontwikkeling. Zo is WIL in staat mee te bewegen met de voortdurende dynamiek op de arbeidsmarkt en binnen het sociale domein.

Met oog voor de bedrijfsomgeving en uw wensen ontwikkelt WIL zich verder op de ingeslagen route. Wij ondersteunen onze klanten vanuit hun eigen kracht, bij het naar vermogen participeren in deze maatschappij. Zo zijn zij in staat gericht werk te maken van hun eigen perspectief.

Tegelijk ontwikkelen we ons verder en werken we met u aan de toekomst. De dynamiek binnen het grote sociale domein vraagt veel van ons. Ook lokaal wordt veranderingsvermogen van ons gevraagd, met de lokale accenten die u legt. In afstemming en samenwerking met u, willen wij het verschil maken voor de klant. Wij zijn een toekomstgerichte organisatie met oog voor de leefwereld van de klant, voor wie we toekomstbestendige resultaten willen boeken.

In deze kaderbrief hebben we onze voornemens voor het jaar 2021 toegelicht. In bijlage 1 bij deze Kaderbrief treft u de financiële doorvertaling van deze voornemens op hoofdlijnen aan, als ook de concept begroting 2021. In de 'Begroting en beleidsplan 2021' werken wij de financiële vertaling van deze schets uit. U ontvangt dat document medio april 2020 waarbij u ook verzocht zult worden met een zienswijze te reageren.

Hoogachtend,

B.J.A. Roks
Voorzitter AB Werk en Inkomen Lekstroom

R. Esser
Directeur Werk en Inkomen Lekstroom